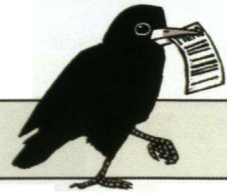

Korte Mededelingen

In memoriam Flip de Nooyer (1948-2004)

Op 12 juni 2004 overleed de Drentse natuur- en vogelfotograaf Flip de Nooyer. Via allerlei publicaties, lezingen en exposities is De Nooyer met name vanaf de jaren tachtig landelijk bekend geworden met een groot en veelzijdig oeuvre aan landschaps-, planten-, zoogdier- en vooral vogelfoto's.

Eind jaren vijftig van de vorige eeuw begon hij als jonge vogelaar al vogels te fotograferen. Op 15-jarige leeftijd kocht hij zijn eerste telelens. Dan fotografeert hij nog merendeels in zwart-wit. Aanvankelijk werkzaam als graficus op een drukkerij, koos hij pas in 1988 definitief voor een loopbaan als professioneel natuurfotograaf. In dat jaar waren drie landschapsfoto's van zijn hand geselecteerd onder de beste twintig voor de door de BBC, Kodak, World Wildlife Fund en het British Natural History Museum ingestelde onderscheiding 'Wildlife Photographer of the Year'. In 1989 werd hij in dezelfde competitie tweede in de categorie 'wild

Jan-van-genten.

Foto: Flip de Nooyer.

In juni 2004 ontvingen wij het bericht dat Flip de Nooyer was overleden. Het heengaan van Flip de Nooyer was niet onverwacht, maar stemt ons allen droef. Flip de Nooyer was een gedreven en vakkundig natuurfotograaf en stuurde vele jarenlang ook regelmatig werk in naar *het Vogeljaar* en voor de Vogelkalender. Hoewel de fotoselectie voor de kalender altijd strikt anoniem wordt uitgevoerd, werden er toch steeds weer foto's van Flip de Nooyer uit het ruime aanbod geselecteerd. Dit tekent het hoogstaande niveau en het homogene karakter van het werk van Flip de Nooyer. Wij zullen Flip de Nooyer en zijn bijdragen blijven missen. Bijgaand in memoriam werd op verzoek van de redactie geschreven door Ruud Vlek.

Redactie *het Vogeljaar*.

Flip de Nooyer in actie met telelens en statief in de natuur. Foto: Archief Foto Natura.

Zwarte Specht.

Foto: Flip de Nooyer.

places' met een foto van het Myvatn op IJsland.

Naast sfeervolle landschappen zijn vooral vogels een favoriet onderwerp voor De Nooyer geweest. Daarvoor kwam hij regelmatig in het Waddengebied en de bossen en heidevelden van Drenthe. Al spoedig zocht hij voor het fotograferen ook buitenlandse natuurgebieden op. Zo bezocht hij onder meer de Shetland-eilanden, IJsland, Groenland, Hongarije, Griekenland, Frans Guyana en Antarctica. Over dit laatste gebied publiceerde hij nog eind 2003 zijn fotoboek 'Bestemming Antarctica'. Op een foto-expeditie van Foto Natura naar Frans Guyana in 1998 fotografeerde hij onder andere een Hoatzin op nest (zie <http://www.fotonatura.com>).

In november 1995 verkoos het Natuurfotografengilde hem tot 'Natuurfotograaf van het jaar' vanwege een opname van een mannetje Woudaap, balancerend tussen twee rietstengels. Deze foto maakte hij in Griekenland. Later werd deze opname (helaas met tekstopdruk) gepubliceerd op het omslag van het blad Vogels (1996 (3), mei-juni). In eigen land fotografeerde hij in juni 2001 in het Fochteloërveen een paartje Kraanvogels met jong. Dit was het eerste succes-

volle broedgeval van deze soort in Nederland sedert de 16de eeuw (zie foto in Dutch Birding 23, 4: 242, Natuurbehoud augustus 2001 pagina 91). De Nooyers werk is in velerlei vorm gepubliceerd, zoals in tal van natuurkalenders en natuuragenda's (waaronder die van Natuurmonumenten en het Vogeljaar) en in de meeste landelijke natuurbladen, zoals Natuurbehoud, Grasduinen, Vogels en het Waddenbulletin. Ook vertoonde hij zijn foto's op vele lezingen en exposities of als vaste tentoonstelling van natuurbezoekerscentra. Zijn fotoarchief zal worden opgenomen in de collectie van het natuurfotobureau Foto Natura te Wormerveer.

Kemphaan in broedkleed.

Foto: Flip de Nooyer.

Papegaaldulker.

Foto: Flip de Nooyer.

Met Flip de Nooyer is een bevlogen en integer natuurfotograaf heengegaan. Zijn prachtige natuurfotowerk zullen we echter ook in de toekomst nog in velerlei vorm blijven tegenkomen.

■ Ruud Vlek, Spuistraat 302, 1012 VX Amsterdam.

Nieuwe folder van Eendenkooi Stichting

De Eendenkooi Stichting probeert op velerlei wijze de eendenkooi en het kooibedrijf bij het publiek onder de aandacht te brengen. Hiertoe heeft zij onlangs een folder uitgegeven onder de titel 'De kooiker en zijn eendenkooi'. Deze voorlichtingsfolder is gratis bij de Eendenkooi Stichting verkrijgbaar. De uitgave is gemaakt voor een breed publiek en geeft kort en krachtig een beeld van de betekenis en werking van de eendenkooi, het kooibedrijf en de kooiker.

Doel is om op deze wijze meer kennis te verspreiden over dit Oudhollandse fenomeen. De Eendenkooi Stichting hoopt met dit initiatief meer begrip en waardering te krijgen voor de Nederlandse eendenkooien. De folder is mede mogelijk gemaakt dankzij een financiële bijdrage van het Prins Bernhard Cultuurfonds.

De werking van het kooibedrijf, de waarde van deze fraaie natuurgebieden die de eendenkooien meestal zijn, de kooiker-hondjes, de eenden, het komt allemaal aan bod. Wat een eendenkooi is, hoe deze werkt, hoe de eendenkooien zijn ontstaan, waar ze liggen en welke functie en betekenis ze hebben. Ook wordt ingegaan op de bijzondere wettelijke status die eendenkooien hebben.

Voor meer informatie: Eendenkooi Stichting, Ringoven 26, 3402 SB IJsselstein, telefoon/fax: (030) 6881845. Zie ook: <http://www.eendenkooi.net>.

■ Désiré Karelse, voorzitter Eendenkooi Stichting.

De kiekendieven van het Oldambt

Beeldend kunstenaar Erik van Ommen exposeert van 17 oktober 2004 tot en met 9 januari 2005 olieverfschilderijen, aquarellen, etsen en tekeningen uit zijn nieuwste boek 'De Kiekendieven van het Oldambt' in galerie 'De Groninger Kroon' te Finsterwolde, een exclusieve galerie in het hart van het broedgebied van de Grauwe Kiekendief.

Begin jaren negentig van de vorige eeuw zijn in Nederland tienduizenden hectares akkerbouwgrond braak gelegd. Onverwacht vestigden zich hierop Grauwe Kiekendieven. Dankzij nestbescherming in samenwerking met landbouwers kon het aantal Grauwe Kiekendieven hier uitgroeien tot bijna dertig paar. Niettemin blijft deze populatie kwetsbaar.

Erik van Ommen ging in 2003 op zoek naar de Grauwe Kiekendief. Hij bezocht de broed-, trek- en overwinteringsgebieden van deze zeldzame roofvogel. Tijdens

De kooiker en zijn eendenkooi

Een eendenkooi is een bijzonder natuurgebied dat geheel is ingericht voor het vangen van eenden. Het is een oase van rust, slechts bij uitzondering zal een kooiker, de beheerder en/of eigenaar van een kooi, zijn eendenkooi openstellen voor publiek.

Jammer natuurlijk want het zijn vaak erg mooie, oude natuurgebiedjes vol planten en dieren. Maar een eendenkooi kan nu eenmaal alleen functioneren als er absolute rust heerst. In een eendenkooi worden eenden gelokt en gevangen en dat moet in alle stilte gebeuren. Daarom biedt deze folder u een eerste algemene kennismaking met de eendenkooi en het kooibedrijf.

Vroeger ving de kooiker uitsluitend om de eenden door te verkopen aan de poelier en verdiende daar een aardige boterham aan.

Tegenwoordig vangt hij soms ook om de eenden te ringen ten behoeve van vogelonderzoek.

De passie en inzet van de kooiker voor zijn eendenkooi is er echter niet minder op geworden.

Eendenkooi Stichting
www.eendenkooi.net

deze trektocht, die hem bracht tot in het West-Afrikaanse Gambia, maakte hij meer dan driehonderd olieverfschilderijen, aquarellen, etsen en tekeningen. De realistische, rake en sfeervolle impressies van landschappen, vogels en andere dieren die Erik van Ommen het afgelopen jaar schilderde, zijn een aanrader voor iedereen die van natuur of kunst houdt. Van het nieuwe boek 'De Kiekendieven van het Oldambt', dat werd geïllustreerd door Erik van Ommen en is geschreven door Koos Dijksterhuis, zullen tijdens de expositie door de kunstenaar en schrijver gesigneerde exemplaren verkrijgbaar zijn. Meer informatie over Galerie De Groninger Kroon is te vinden op internet: <http://www.degroningerkroon.nl>. Meer informatie over Erik van Ommen is te vinden op: <http://www.erik-van-ommen.nl>. Het adres van Galerie De Kroon is: Reider-

Een juveniele Grauwe Kiekendief.

Illustratie: Erik van Ommen.

wolderpolder 4, 9684 TK Finsterwolde. De openingstijden zijn: zaterdag van 14.00 tot 17.00 uur, zondag van 11.00 tot 17.00 uur en verder ook op afspraak, telefoon: (0597) 35 42 61, e-mail: galerie@degroningerkroon.nl.

Geluidswanden HSL-traject worden aangepast

De vereniging West-Brabantse Vogelwerkgroep heeft succes gehad met haar actie tegen de omstreden geluidswanden langs de Hoge Snelheid Lijn (HSL). Al enkele maanden protesteerde de vereniging tegen deze doorzichtige geluidsschermen, die over een afstand van enkele tientallen kilometers langs het traject van de

HSL en de rijksweg A16 werden geplaatst. Duizenden vogels, waaronder ook beschermde en zeldzame soorten als Havik, Sperwer, Groene Specht, IJsvogel en Buizerd, hebben zich de laatste maanden tegen deze 'wanden des doods' te pletten gevlogen. Ook Vogelbescherming Vlaanderen heeft de actie gesteund. Sinds november 2003 is men met de plaatsing van de schermen gestart langs het tracé vanaf de Belgisch-Nederlandse grens tot aan de Moerdijkbrug. Op sommige plaatsen is het scherm 9 m hoog en staat het op een talud van 8 m. Deze constructie vormt in het vlakke polderlandschap een niet te ontwijken barrière voor vele vogels. Het is onbegrijpelijk dat Rijkswaterstaat een Amerikaanse en Zwitserse studie over de negatieve impact op het vogelbestand gewoon naast zich heeft neergelegd, vooral omdat hun eigen Dienst Weg- en Waterbouwkunde al jaren waarschuwt voor de gevaren van glasschermen. Deze dienst bracht zelfs de brochure: 'Handreiking aanvullende maatregelen transparante geluidsbeperkende constructies' uit. Omdat de West-Brabantse Vogelwerkgroep een advocaat in de arm had genomen en bij minister Peijs van Verkeer en Waterstaat

Het aanbrengen van de geluidsschermen met de nieuwe, verbeterde uitvoering in de omgeving van Breda.
Foto: Johan Wouters BN/DeStem

had gedreigd met juridische stappen, kwam er uiteindelijk schot in de zaak. De minister verklaarde in de Tweede Kamer dat ze krachtens de Flora- en faunawet een zorgplicht heeft voor alle vogels: 'Het is aanneemelijk dat de Staat, op basis van de zogenaamde zorgplichtbepaling uit de Flora- en faunawet, door de rechter verplicht kan worden om maatregelen te nemen teneinde de schadelijke gevolgen van transparante geluidsschermen te voorkomen'. De laatste weken wordt in plaats van het gewone kleurloze glas een ander type glas gebruikt. Deze nieuwe schermen zijn voorzien van een verticale gematteerde markering. Het gaat om lijnen van 2 cm breed die op 10 cm van elkaar staan. Bij de glasschermen die al langs het traject staan, worden deze strepen alsnog op het glas gezandstraald. Aan deze extra werkzaamheden, die hadden kunnen worden voorkomen, hangt een prijskaartje van maar liefst 23 miljoen euro. Volgens de eerder genoemde Amerikaanse en Zwitserse studie zou de markering kunnen zorgen voor een afname van het aantal vogelslachtoffers met 80%. Ook in Vlaanderen werden dergelijke vergissingen langs het HSL-traject begaan, hetzij op kleinere schaal. Ter hoogte van de gemeenten Brasschaat en Schoten zijn langs de E19 doorzichtige polycarbonaatschermen gebruikt over een afstand van enkele honderden meters. Ook daar werden al heel wat vogelslachtoffers gevonden. De milieudienst van Schoten nam contact op met Vogel-

bescherming Vlaanderen om samen naar oplossingen te zoeken. De burgemeester van Schoten, Harrie Hendrickx, stuurde een brief naar TucRail, een dochtermaatschappij van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (NMBS), om zijn bezorgdheid te uiten over deze schermen.

Het bedrijf reageerde op het schrijven en deelde mee dat het geen probleem heeft met het eventueel aanbrengen van roofvogelsilhouetten of andere sjablonen op de schermen om het aantal slachtoffers onder vogels te beperken. Omdat er sprake is van een causaal verband tussen oorzaak en gevolg, wordt ervan uitgegaan dat TucRail de verantwoordelijkheid heeft om de aanpassingen zelf door te voeren. De HSL doorsnijdt in Vlaanderen twee bijzonder belangrijke natuurgebieden, met name Vordenstein/Fort van Schoten en het Peerdsbos/Park van Brasschaat. Er zijn dus veel vogeltrekbewegingen in voor- en najaar te verwachten. Bij wijze van voorbeeld zijn langs dit deel van het tracé op één scherm inmiddels enkele roofvogelsilhouetten aangebracht.

Bron: Nieuwsbrief van Vogelbescherming Vlaanderen v.z.w.